

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

EUROPOS CENTRINIO BANKO GAIRĖS

2006 m. liepos 14 d.

dėl tam tikrų pasiruošimų grynųjų pinigų keitimui į eurą bei dėl eurų banknotų ir monetų išankstinio pristatymo bei išankstinio sub-pristatymo ne euro zonoje

(ECB/2006/9)

(2006/525/EB)

EUROPOS CENTRINIO BANKO VALDANČIOJI TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 106 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos centrinių bankų sistemos ir Europos centrinio banko statuto 16 straipsnį ir 26.4 straipsnį,

kadangi:

(1) 1998 m. gegužės 3 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 974/98 dėl euro įvedimo⁽¹⁾ 10 straipsnis nustato, kad „nuo atitinkamos grynųjų pinigų pakeitimo datos ECB ir dalyvaujančių valstybių narių centriniai bankai dalyvaujančiose valstybėse narėse išleidžia į apyvartą eurų banknotus“.

(2) Siekiant užtikrinti sklandų euro įvedimą būsimose dalyvaujančiose valstybėse narėse, reikėtų nustatyti teisingą sistemą, įgalinančią šių valstybių narių nacionalinius centrinius bankus (NCB) skolintis eurų banknotus ir monetas iš Eurosistemos jų išankstinio pristatymo ir išankstinio sub-pristatymo iki grynųjų pinigų keitimo tikslu, atsižvelgiant į įvairius galimus nacionalinius grynųjų pinigų keitimo scenarijus.

(3) Eurų banknotų ir monetų išankstinis pristatymas priimtinioms dalyvaujančioms šalims, ir išankstinis sub-pristatymas profesionalioms trečiosioms šalims, prisidėtų prie sklandaus grynųjų pinigų keitimo, palengvintų logistinę euro įvedimo našta ir prisidėtų prie išlaidų, susijusių su dviejų valiutų buvimu apyvartoje, sumažinimo.

(4) Eurų banknotų ir monetų išankstinis pristatymas ir išankstinis sub-pristatymas neturėtų reikšti tokių eurų banknotų ir monetų išleidimo į apyvartą, kadangi iki grynųjų pinigų keitimo datos jie neturės teisėtos mokėjimo priemonės statuso būsimose dalyvaujančiose valstybėse narėse; todėl, siekiant to išvengti, sutartiniai susitarimai dėl eurų banknotų ir monetų paskolų turėtų numatyti pareigas nustatyti tam tikrus apribojimus priimtinioms dalyvaujančioms šalims ir profesionalioms trečiosioms šalims.

(5) Išankstinis pristatymas priimtinioms dalyvaujančioms šalims ir išankstinis sub-pristatymas profesionalioms trečiosioms šalims gali būti atliekamas tik jei įstatymų nuostatos būsimoje dalyvaujančioje valstybėje suteikia pakankamą apsaugą, arba tarp susijusių šalių yra sudaryti sutartiniai susitarimai, dėl: i) eurų banknotų ir monetų išankstiniam pristatymui paskolų; ii) išankstinio pristatymo; ir iii) išankstinio sub-pristatymo.

(6) Šios gairės turėtų: i) nustatyti taisykles, taikytinas sutarčių sistemai ir sąlygoms dėl išankstinio pristatymo ir išankstinio sub-pristatymo; ii) nustatyti apskaitos ir finansinės atskaitomybės reikalavimus, kurių turi būti laikomasi išankstinio pristatymo ir išankstinio sub-pristatymo atžvilgiu; ir iii) nustatyti tinkamą tvarką iš anksto pristatytiesiems ir iš anksto sub-pristatytiesiems eurų banknotams ir monetoms apdrausti.

(7) Nors kompetencija nustatyti eurų monetų išleidimo tvarką visų pirma priklauso dalyvaujančioms valstybėms narėms, būsimi Eurosistemos NCB turi labai svarbų vaidmenį platinant eurų monetas. Todėl šių gairių nuostatos, susijusios su eurų monetomis, turėtų būti laikomos rekomendacijomis, kurias NCB taiko pagal eurų monetų išleidimo tvarką, kurią nustato būsimų dalyvaujančių valstybių narių kompetentingos nacionalinės institucijos.

⁽¹⁾ OL L 139, 1998 5 11, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 2169/2005 (OL L 346, 2005 12 29, p. 1).

- (8) Eurų banknotų ir monetų pristatymas būsimiems Euro-sistemos NCB išankstinio pristatymo tikslais kelia tam tikrą finansinę riziką. Šiai rizikai padengti būsimi Euro-sistemos NCB turėtų išsipareigoti apmokėti už iš Euro-sistemos pasiskolintus eurų banknotus iš jiems paskirtų būsimų banknotų gamybos reikalavimų. Be to, išankstinis pristatymas turėtų būti leidžiamas tik jei priimtinos dalyvaujančios šalys suteikia atitinkamam būsimam Euro-sistemos NCB pakankamą priimtina įkaitą.
- (9) Išankstinio pristatymo tikslu eurų banknotus ir monetas pristatantis Euro-sistemos NCB ir būsimas Euro-sistemos NCB turėtų sudaryti specialius sutartinius susitarimus šiose gairėse nustatytais taisyklėmis ir tvarkai laikytis.
- (10) Šiose gairėse nustatytos išankstinio pristatymo ir paskesnio išankstinio sub-pristatymo sąlygos turi būti įtraukiamos į sutartinius susitarimus tarp būsimų Euro-sistemos NCB, priimtinių dalyvaujančių šalių ir profesionalių trečiųjų šalių, nebent būsimose dalyvaujančiose valstybėse narėse galiojančios įstatymų nuostatos užtikrina, kad būtų taikomos lygiavertės taisyklės ir tvarka.
- (11) ECB, kaip išankstinio pristatymo koordinatorius, turėtų būti iš anksto informuojamas apie prašymus išankstiniam pristatymui, o būsimi Euro-sistemos NCB turėtų informuoti ECB apie visus sprendimus pateikti išankstinį pristatymą,

PRIĖMĖ ŠIAS GAIRĖS:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Apibrėžimai

Šiose gairėse:

- „išankstinis pristatymas“ reiškia būsimos Euro-sistemos NCB atliekamą fizinių eurų banknotų ir monetų pristatymą priimtinioms dalyvaujančioms šalims būsimos dalyvaujančios valstybės narės teritorijoje išankstinio pristatymo/išankstinio sub-pristatymo laikotarpiu,
- „išankstinio pristatymo/išankstinio sub-pristatymo laikotarpis“ reiškia laikotarpį, kuriuo vyksta išankstinis pristatymas ir išankstinis sub-pristatymas, kuris prasideda ne anksčiau kaip keturi mėnesiai iki grynųjų pinigų keitimo datos ir pasibaigia 00.00 (vietos laiku) grynųjų pinigų keitimo dieną,
- „išankstinis sub-pristatymas“ reiškia priimtinos dalyvaujančios šalies atliekamą iš anksto pristatytų eurų banknotų ir monetų pristatymą profesionalioms trečiosioms šalims būsimos dalyvaujančios valstybės narės teritorijoje išankstinio pristatymo/išankstinio sub-pristatymo laikotarpiu,
- „euro zona“ reiškia dalyvaujančių valstybių narių teritoriją,
- „grynųjų pinigų keitimo data“ reiškia datą, kurią eurų banknotai ir monetos tampa teisėta mokėjimo priemone eurą atitinkamoje būsimoje dalyvaujančioje valstybėje narėje,
- „dalyvaujanti valstybė narė“ reiškia eurą įsivedusią valstybę narę,
- „būsima dalyvaujanti valstybė narė“ reiškia nedalyvaujančią valstybę narę, kuri vykdė sąlygas eurui įvesti, ir kurios atžvilgiu yra priimtas sprendimas dėl išlygos panaikinimo (pagal Sutarties 122 straipsnio 2 dalį),
- „nedalyvaujanti valstybė narė“ reiškia euro neįsivedusią valstybę narę,
- „Euro-sistema“ reiškia dalyvaujančių valstybių narių NCB ir ECB,
- „priimtina dalyvaujanti šalis“ reiškia 5 straipsnyje apibrėžtą vienetą, kuris atitinka reikalavimus eurų banknotams ir monetoms priimti išankstinio pristatymo tikslu,
- „profesionalios trečiosios šalys“ reiškia tam tikras komercines tikslines grupes, tokias kaip mažmenininkai, grynųjų pinigų automatų pramonė ir grynųjų pinigų kelyje įmonės, esančios toje pačioje būsimoje dalyvaujančioje valstybėje narėje kaip ir priimtina dalyvaujanti šalis, ir kurias priimtina dalyvaujanti šalis laiko turinčiomis teisėtą poreikį gauti išankstinį sub-pristatymą ir galinčiomis vykdyti reikalavimus išankstinio sub-pristatymo atžvilgiu,
- „grynųjų pinigų kelyje įmonė“ reiškia vienetą, teikiančią banknotų ir monetų transportavimo, sandėliavimo ir tvarkymo paslaugas kredito įstaigoms,
- „Euro-sistemos NCB“ reiškia dalyvaujančios valstybės narės NCB,
- „būsimas Euro-sistemos NCB“ reiškia būsimos dalyvaujančios valstybės narės NCB,
- „priimtinas įkaitas“ reiškia įkaitą, kurio apibrėžimas pateiktas 8 straipsnyje,
- „pristatantis Euro-sistemos NCB“ reiškia Euro-sistemos NCB, kuris pristato eurų banknotus ir monetas būsimam Euro-sistemos NCB išankstinio pristatymo tikslu, nepriklausomai nuo to, kuris Euro-sistemos NCB yra teisėtas tokių banknotų ir monetų savininkas,

- „išleidimo reikalavimai“ reiškia eurų banknotų ir monetų kiekį, kurio, kaip numatoma, reikės būsimoje dalyvaujančioje valstybėje narėje grynųjų pinigų keitimo datą vienerių metų laikotarpio paklausai patenkinti,
- „Eurosistemos darbo diena“ reiškia dieną, kurią ECB ar vienas ar daugiau NCB yra atidaryti verslui, kurią TARGET ar TARGET pakeičianti sistema yra atidaryta, ir kuri yra euro pinigų rinkos ir su euru susijusių užsienio valiutų keitimo sandorių atsiskaitymo diena,
- „TARGET“ reiškia Transeuropinę automatizuotą realaus laiko atskirųjų atsiskaitymų skubių pervedimų sistemą,
- „kredito įstaiga“ reiškia įstaigą, kurios apibrėžimas pateiktas 2000 m. kovo 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/12/EB dėl kredito įstaigų steigimosi ir veiklos ⁽¹⁾ 1 straipsnio 1 dalies a punkte,
- „paveldėta valiuta“ reiškia būsimos dalyvaujančios valstybės narės nacionalinės valiutos vienetą iki grynųjų pinigų keitimo datos.

2 straipsnis

Šiose gairėse pateiktų nuostatų taikymas

1. Šiose gairėse nustatytos taisyklės ir tvarka dėl išankstinio pristatymo ir išankstinio sub-pristatymo taikomos susitarimams dėl išankstinio pristatymo ir išankstinio sub-pristatymo nepriklausomai nuo to, ar būsimas Eurosistemos NCB: i) skolinasi iš anksto pristatytinus banknotus ir monetas; ar ii) juos gamina ar perka.
2. Šios gairės netaikomos fiziniams eurų banknotų ir monetų pristatymui iš Eurosistemos nacionalinių centrinių bankų nedalyvaujančių valstybių narių nacionaliniams centriniams bankams, kol pastarieji neturi būsimų Eurosistemos NCB statuso.

II SKYRIUS

EURŲ BANKNOTŲ IR MONETŲ IŠANKSTINIAM PRISTATYMIUI PASKOLOS

3 straipsnis

Pristatymas

1. Atitinkamai vienas ar daugiau Eurosistemos NCB gali pristatyti eurų banknotus ir monetas būsimam Eurosistemos NCB išankstinio pristatymo ir išleidimo reikalavimų tikslu.

2. Pristatantysis Eurosistemos NCB nereikalauja įkaito iš gaunančiojo Eurosistemos NCB.

3. Eurosistemos NCB atliekamas eurų banknotų ir monetų pristatymas būsimam Eurosistemos NCB nevyksta tol, kol pristatantysis Eurosistemos NCB ir gaunantysis būsimas Eurosistemos NCB nesudaro sutartinių susitarimų, nustatančių, kad šiose gairėse nustatytos sąlygos taikomos eurų banknotų ir monetų paskolai būsimam Eurosistemos NCB, ir todėl bus taikomos nustatant susitarimus išankstiniam pristatymui ir išankstiniam sub-pristatymui.

4. Eurų banknotų ir monetų pristatymas neprasideda anksčiau, negu priimamas sprendimas pagal Sutarties 122 straipsnio 2 dalį dėl nedalyvaujančios valstybės narės išlygos panaikinimo.

5. Pasikonsultavęs su pristatančiuoju Eurosistemos NCB, ECB aiškiai nustato atsargas, iš kurių paimami pristatytini eurų banknotai ir monetas, ir pristatančiojo Eurosistemos NCB pavadinimą. Pristatantysis Eurosistemos NCB užtikrina, kad būtų priimamas sprendimas dėl tokių atsargų papildymo.

4 straipsnis

Eurų banknotų ir monetų paskolai taikomos sąlygos

1. Šiame straipsnyje nustatytos sąlygos numatomos 3 straipsnio 3 dalyje minimuose sutartiniuose susitarimuose.
2. Visi sutartiniai susitarimai nurodo tikslų kiekį, suskirstytą pagal pristatytinų eurų banknotų ir monetų nominalą, ir pristatymo laiką.
3. Eurų banknotai ir monetas transportuojami į būsimą Eurosistemos NCB išankstinio pristatymo ir išleidimo reikalavimų tikslu pagal saugumo ir draudimo taisykles, kurios paprastai taikomos eurų banknotų ir monetų didmeniniams perdavimams tarp NCB. Pristatytų eurų banknotų ir monetų sunaikinimo, praradimo, vagystės ir apiplėšimo rizika pereina būsimam Eurosistemos NCB nuo to momento, kai eurų banknotai ir monetas palieka pristatančiojo Eurosistemos NCB saugyklą.
4. Būsimas Eurosistemos NCB padengia eurų banknotų ir monetų transportavimo iš Eurosistemos NCB į jį išlaidas. Pristatantysis Eurosistemos NCB užtikrina, kad transportavimas būtų vykdomas veiksmingai.

⁽¹⁾ OL L 126, 2000 5 26, p. 1.

5. Jei būsimam Eurosistemos NCB reikia didmeninio eurų banknotų ir monetų perdavimo iš Eurosistemos per dvylika mėnesių nuo grynųjų pinigų keitimo datos, šie reikalavimai laikomi išleidimo reikalavimų dalimi ir, grąžinimo atžvilgiu, traktuojami panašiai, kaip iš anksto pristatyti eurų banknotai ir monetos, kaip nustatyta 6–8 dalyse. Visais kitais atžvilgiais, tokių reikalavimų vykdymas traktuojamas taip pat, kaip ir didmeninis perdavimas.

6. Pristatančiojo (-ių) Eurosistemos NCB atžvilgiu būsimas Eurosistemos NCB laikosi šių apskaitos ir finansinės atskaitomybės įsipareigojimų:

a) Išankstinio pristatymo/išankstinio sub-pristatymo laikotarpiu būsimas Eurosistemos NCB įrašo išankstinio pristatymo (ir išleidimo reikalavimų) tikslu pristatytų eurų banknotų ir monetų kiekį nebalansinėse sąskaitose jų nominaliąja verte.

b) Būsimas Eurosistemos NCB pateikia pristatančiajam (-iesiems) Eurosistemos NCB ataskaitą apie iš anksto pristatytų ir iš anksto sub-pristatytų eurų banknotų ir monetų kiekį.

c) Būsimas Eurosistemos NCB pateikia ataskaitą apie bendrą visų iš anksto pristatytų ar iš anksto sub-pristatytų eurų banknotų, kurie pateko į apyvartą iki grynųjų pinigų keitimo datos, kiekį (suskirstytą pagal nominalą), taip pat datą, kurią jis sužinojo, kad šie banknotai pateko į apyvartą.

7. Nuo grynųjų pinigų keitimo datos būsimas Eurosistemos NCB laikosi šių apskaitos ir finansinės atskaitomybės įsipareigojimų:

a) Jei jie dar nebuvo įrašyti pagal 10 dalį, iš anksto pristatyti eurų banknotai įrašomi balanso straipsniuose grynųjų pinigų keitimo data.

b) Bendras iš anksto pristatytų banknotų kiekis, išskyrus visus banknotus, kurie pateko į apyvartą iki grynųjų pinigų keitimo datos, ir apie kuriuos pranešta pagal 6 dalies c punktą, įrašomi būsimos Eurosistemos NCB balanso straipsnyje „apyvartoje esantys banknotai“.

c) Skirtumas tarp bendro iš anksto pristatytų eurų banknotų kiekio ir iš anksto pristatytų eurų banknotų kiekio, kurie buvo debetuoti išankstinį pristatymą gavusių priimtinių dalyvaujančių šalių sąskaitose, laikomose būsimame Eurosistemos NCB pagal 15 straipsnio nuostatas, laikomas įkeitimu užtikrinta, neatlygintina paskola, suteikta priimtinioms dalyvaujančioms šalims, kurią jos grąžina pagal 15 straipsnį.

8. Būsimas Eurosistemos NCB grąžina išankstinio pristatymo tikslu iš Eurosistemos NCB pasiskolintus eurų banknotus pristatydamas lygiavertį eurų banknotų skaičių ir kokybę, kurį jis pagamina ar perka dėl jam paskirtos dalies Eurosistemos eurų banknotų gamyboje vienerius ar daugiau metų iš eilės, einančių iš karto po metų, kuriais vyksta grynųjų pinigų keitimas, be jo įprastos dalies Eurosistemos eurų banknotų gamybos paskirtyje duotiems metams. Valdančioji taryba sprendžia dėl grąžintinių banknotų lygiavertio skaičiaus ir kokybės apskaičiavimo. Lygiavertis grąžintinių banknotų skaičius ir kokybė antrajai eurų serijai apskaičiuojamas pagal Valdančiosios tarybos laiku nustatytą tvarką.

9. Būsimas Eurosistemos NCB išankstinį pristatymą vykdo pagal III ir IV skyriuose nustatytas sąlygas. Pristatymas neatliekamas tol, kol būsimas Eurosistemos NCB ir priimtina dalyvaujanti šalis nesudaro sutartinių susitarimų, kurie numato tokias sąlygas, nebent nacionalinės įstatymų nuostatos dėl išankstinio pristatymo užtikina, kad visoms priimtinioms dalyvaujančioms šalims būtų taikomos sąlygos, lygiavertės III ir IV skyriuose nustatytoms sąlygoms.

10. Jei iš anksto pristatyti eurų banknotai patenka į apyvartą iki grynųjų pinigų keitimo datos, pristatantysis Eurosistemos NCB įrašo juos kaip išleistus ir esančius apyvartoje. Pristatantysis Eurosistemos NCB įrašo pretenziją būsimam Eurosistemos NCB, lygią iki grynųjų pinigų keitimo datos į apyvartą patekusių eurų banknotų nominaliajai vertei. Būsimas Eurosistemos NCB moka pristatančiajam Eurosistemos NCB atlyginimą už tą pretenziją. Atlyginimas mokėtinas nuo dienos, kurią būsimas Eurosistemos NCB sužinojo, kad šie eurų banknotai pateko į apyvartą, iki pirmos Eurosistemos darbo dienos po grynųjų pinigų keitimo datos. Tą dieną būsimos Eurosistemos NCB įsipareigojimas ir susijęs atlyginimas vykdomas per TARGET arba TARGET pakeičiančią sistemą. Atlyginimo orientacinė norma yra naujausia turima ribinė palūkanų norma, kuri pagal 2000 m. rugpjūčio 31 d. Rekomendacijos ECB/2000/7 dėl Eurosistemos pinigų politikos priemonių ir procedūrų I priedo 3.1.2 punktą Eurosistemoje naudojama pagrindinių refinansavimo operacijų mokėjimo priemonėms ⁽¹⁾. Jei daugiau nei vienas Eurosistemos NCB pristato eurų banknotus būsimam Eurosistemos NCB išankstinio pristatymo tikslu, 3 straipsnio 3 dalyje nurodyti sutartiniai susitarimai nurodo pristatantįjį NCB, kuris įrašo apyvartoje esančius banknotus ir pretenziją būsimam Eurosistemos NCB.

⁽¹⁾ OL L 310, 2000 12 11, p. 1. Gaires su paskutiniais pakeitimais, padarytais Gairėmis ECB/2005/17 (OL L 30, 2006 2 2, p. 26).

11. Būsimas Eurosistemos NCB ECB pateikia:

- a) galutinį bendrą iš anksto pristatytų ir iš anksto sub-pristatytų eurų banknotų kieki (suskirstytą pagal nominalą); ir
- b) galutinį bendrą iš anksto pristatytų ir iš anksto sub-pristatytų eurų monetų kieki (suskirstytą pagal nominalą).

b) užtikrinti 10 straipsnyje nustatytų pareigų, įtrauktinų į sutartinius susitarimus tarp būsimos Eurosistemos NCB ir priimančios dalyvaujančios šalies, vykdymą.

2. Jei įkaitas realizuojamas 10 straipsnyje nustatytų pareigų vykdymo užtikrinimui, priimtina dalyvaujanti šalis pateikia būsimam Eurosistemos NCB papildomą įkaitą iš anksto pristatytų eurų banknotų ir monetų pilnai nominaliajai vertei padengti, kaip reikalaujama pagal 1 dalies a punktą.

3. Įkaitas pateikiamas būsimam Eurosistemos NCB prieš šiam pradendant išankstinį eurų banknotų ir monetų pristatymą, ir padengia riziką, kylančią nuo išankstinio pristatymo vykdymo pradžios.

4. Būsimas Eurosistemos NCB užtikrina, kad įkaitas būtų visiškai užtikrinamas. Šiuo tikslu jis mobilizuoja priimtina įkaitą tinkama įkeitimo tvarka Gairių ECB/2000/7 I priede nustatytu būdu.

5. Būsimas Eurosistemos NCB įgyvendina pakankamas rizikos kontrolės priemones su išankstiniu pristatymu susijusiai rizikai prisiimti. Jis konsultuojasi su ECB iki išankstinio pristatymo dėl šiame straipsnyje nurodytų rizikos kontrolės priemonių. Jei priimtino įkaito rinkos vertė koreguojama atsižvelgiant į taikomas rizikos kontrolės priemones, įkaito suma turėtų būti atitinkamai koreguojama, kad ji visuomet padengtų pilną iš anksto pristatytų eurų banknotų ir monetų nominaliąją vertę, kuri nebuvo debetuota priimtinių dalyvaujančių šalių sąskaitose su būsimu Eurosistemos NCB, kuris pateikė eurų banknotų ir monetų išankstinį pristatymą.

6. Prieš išankstinį pristatymą sudarytini sutartiniai susitarimai nustato, kad priimtina dalyvaujanti šalis suteikia būsimam Eurosistemos NCB teisę realizuoti įkaitą, jeigu išankstinį pristatymą gavusioji priimtina dalyvaujanti šalis nesilaiko bet kurios pareigos, kuri pagal šias gaires laikoma išankstinio pristatymo išankstine sąlyga, ir dėl kurios priimtina dalyvaujanti šalis ir būsimas Eurosistemos NCB konkrečiai susitarė, o išankstinį pristatymą gavusioji priimtina dalyvaujanti šalis nemoka 10 straipsnyje nurodytų sutartinių baudų.

III SKYRIUS

IŠANKSTINIS PRISTATYMAS

5 straipsnis

Priimtinos dalyvaujančios šalys

Būsimoje dalyvaujančioje valstybėje narėje įsteigtos kredito įstaigos (įskaitant užsienio kredito įstaigų filialus, esančius būsimoje dalyvaujančioje valstybėje narėje) ir nacionalinės pašto įstaigos, turinčios sąskaitą su savo būsimu Eurosistemos NCB, laikomos tinkamomis gauti eurų banknotus ir monetas išankstinio pristatymo tikslais, kai sudaromi 4 straipsnio 9 dalyje nurodyti sutartiniai susitarimai.

6 straipsnis

Pristatymas išankstinio pristatymo tikslu

1. Būsimas Eurosistemos NCB negali pradėti pristatyti eurų banknotų ir monetų išankstiniam pristatymui prieš prasidedant išankstinio pristatymo/išankstinio sub-pristatymo laikotarpiui.

2. Būsimas Eurosistemos NCB gali iš anksto pristatyti eurų banknotus ir monetas pagal šių gairių nuostatas. Eurų banknotų ir monetų išankstinis pristatymas neprasideda tol, kol būsimas Eurosistemos NCB ir priimančioji priimtina dalyvaujanti šalis nesudaro sutartinių susitarimų, kurie numato sąlygas, nustatytas šiame skyriuje ir IV skyriuje (nebent įstatymų nuostatos atitinkamoje būsimoje dalyvaujančioje valstybėje narėje nustato lygia-vertes taisykles ir tvarką).

7 straipsnis

Įkaito pateikimas

1. Priimtinos dalyvaujančios šalys, turinčios gauti išankstinį pristatymą, pateikia savo būsimam Eurosistemos NCB priimtina įkaitą, kurio apibrėžimas pateiktas 8 straipsnyje:

- a) iš anksto pristatytų eurų banknotų ir monetų pilnai nominaliajai vertei padengti; ir

8 straipsnis

Priimtinas įkaitas

1. Visas turtas, galintis būti Eurosistemos pinigų politikos operacijų įkaitu pagal Gairių ECB/2000/7 I priedą, laikomas priimtiniu įkaitu išankstinio pristatymo tikslais.

2. Turtas būsimų dalyvaujančių valstybių narių paveldėtomis valiutomis ar eurai, kurie atitinka Gairių ECB/2000/7 I priede nustatytus vienodus kriterijus ir yra priimtinas Eurosistemos pinigų politikos operacijoms (išskyrus atsiskaitymo vietas ir išraiškos valiutų kriterijų) laikomas priimtinu įkaitu išankstinio pristatymo tikslais. Turtas laikomas (atsiskaitomas) euro zonoje, arba būsimoje dalyvaujančioje valstybėje narėje, vidaus vertybinių popierių atsiskaitymo sistemoje (VPAS), vertinamoje pagal ECB „ES vertybinių popierių atsiskaitymo sistemų panaudojimo ECBS kredito operacijoms standartus“.

3. Priimtinu įkaitu taip pat gali būti pateikiama: a) grynųjų pinigų indėliai paveldėta valiuta; b) grynųjų pinigų indėliai eurai specialioje sąskaitoje, už palūkanų normą, taikomą privalomosioms atsargoms; arba c) indėliai paveldėta valiuta ar eurai ir kitokia forma, kurią būsimas Eurosistemos NCB laiko tinkama.

9 straipsnis

Ataskaitos pateikimas

1. Priimtina dalyvaujanti šalis pateikia savo būsimam Eurosistemos NCB:

- a) galutinį bendrą iš anksto sub-pristatytų eurų banknotų kiekį (suskirstytą pagal nominalą); ir
- b) galutinį bendrą iš anksto sub-pristatytų eurų monetų kiekį (suskirstytą pagal nominalą).

2. Iškart po išankstinio sub-pristatymo, išankstinį pristatymą gavusioji priimtina dalyvaujanti šalis pateikia savo būsimam Eurosistemos NCB informaciją apie profesionalių trečiųjų šalių, kurios gavo išankstinį sub-pristatymą, tapatybę, bei iš anksto sub-pristatytų eurų banknotų ir monetų kiekius pagal atskirus vartotojus. Būsimas Eurosistemos NCB tokią informaciją laiko konfidencialia ir ją naudoja tik stebėjimui, kaip profesionalios trečiosios šalys laikosi savo pareigų, susijusių su eurų banknotų ir monetų ankstyvos apyvartos vengimu, ir atskaitomybei pagal 4 straipsnio 11 dalį.

3. Išankstinį pristatymą gavusioji priimtina dalyvaujanti šalis nedelsdama informuoja būsimą Eurosistemos NCB, kuris jai pateikė išankstinį pristatymą (kuris tada apie tai informuoja ECB):

- a) jei yra kokia nors priežastis manyti, kad kokie nors iš anksto pateikti eurų banknotai ar monetos pateko į apyvartą iki grynųjų pinigų keitimo datos; ir
- b) apie bendrą iš anksto pristatytų banknotų kiekį (suskirstytą pagal nominalą), jei yra, kurie pateko į apyvartą iki grynųjų pinigų keitimo datos.

10 straipsnis

Priimtinos dalyvaujančios šalies įsipareigojimai dėl išankstinio sub-pristatymo

Prieš vykstant išankstiniam sub-pristatymui, išankstinį pristatymą gavusios priimtinos dalyvaujančios šalys prisiima vykdyti išankstinį sub-pristatymą tik pagal šiose gairėse nustatytas taisykles ir tvarką, dėl kurios jos susitaria tarp savęs ir su profesionaliomis trečiosiomis šalimis, turinčiomis gauti išankstinį sub-pristatymą. Konkrečiai, prieš priimtina dalyvaujančiai šaliai vykdant išankstinį sub-pristatymą, susitariama dėl šių sąlygų:

- a) Priimtina dalyvaujanti šalis užtikrina, kad iš anksto sub-pristatyti eurų banknotai ir monetos lieka išankstinį sub-pristatymą gavusių profesionalių trečiųjų šalių patalpose, kuriose jie sandėliuojami atskirai nuo bet kokių kitų eurų banknotų ir monetų, kitos valiutos ar kitos nuosavybės, siekiant išvengti, kad jie patektų į apyvartą iki grynųjų pinigų keitimo datos. Tokiai ankstyvai apyvartai taikomas atitinkamų sutartinių baudų mokėjimas.
- b) Priimtina dalyvaujanti šalis susitaria su profesionalia trečiaja šalimi, turinčia gauti išankstinį sub-pristatymą, kad pastaroji leis būsimam Eurosistemos NCB vykdyti auditą ir inspekcijas išankstinį sub-pristatymą gavusios profesionalios trečiosios šalies patalpose tikslu patikrinti iš anksto sub-pristatytų eurų banknotų ir monetų buvimą.
- c) Priimtina dalyvaujanti šalis moka būsimam Eurosistemos NCB sutartines baudas, kurių dydis proporcingas bet kokia patirtai žalai, tačiau ne mažiau kaip 10 procentų iš anksto sub-pristatyto kiekio, jei: i) būsimam Eurosistemos NCB nesuteikiama galimybė vykdyti b dalyje nurodytą auditą ir inspekcijas; arba ii) jei iš anksto sub-pristatyti eurų banknotai ir monetos nėra sandėliuojami išankstinį sub-pristatymą gavusios profesionalios trečiosios šalies patalpose, kaip nurodyta šiame straipsnyje. Būsimas Eurosistemos NCB netaiko tokių sutartinių baudų: i) jei jo būsimą dalyvaujanti valstybė narė nustatė reguliavimo sistemą, suteikiančią lygiavertį apsaugos lygį; arba ii) jei išankstinį sub-pristatymą gavusi profesionali trečioji šalis jau sumokėjo baudas pagal 16 straipsnio 2 dalies f punktą.

11 straipsnis

Statistiniai aspektai

2001 m. lapkričio 22 d. Reglamento (EB) Nr. 2423/2001 (ECB/2001/13) dėl pinigų finansinių institucijų sektoriaus konsoliduoto balanso ⁽¹⁾ taikymo tikslais, būsimas Eurosistemos NCB užtikrina, kad pinigų finansinės institucijos jo valstybėje narėje neįrašo su iš anksto pristatytais eurų banknotais ir monetomis susijusių straipsnių ir sandorių savo balanse išankstinio pristatymo/išankstinio sub-pristatymo laikotarpiu.

⁽¹⁾ OL L 333, 2001 12 17, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 2181/2004 (ECB/2004/21) (OL L 371, 2004 12 18, p. 42).

12 straipsnis

Paskirstymas filialams

Būsimas Eurosistemos NCB leidžia priimtinoms dalyvaujančioms šalims paskirstyti iš anksto pristatytus eurų banknotus ir monetas tik savo filialams būsimoje dalyvaujančioje valstybėje narėje.

13 straipsnis

Ankstyvos apyvartos draudimas

1. Būsimas Eurosistemos NCB draudžia priimtinoms dalyvaujančioms šalims disponuoti eurų banknotais ir monetomis, kurie buvo joms pristatyti iki grynųjų pinigų keitimo datos 00:00 val. (vietos laiku), jei šios gairės nenustato kitaip. Konkrečiai, būsimas Eurosistemos NCB reikalauja, kad priimtinos dalyvaujančios šalys sandėliuotų iš anksto pristatytus eurų banknotus ir monetas savo saugyklose atskirai nuo bet kokių kitų eurų banknotų ir monetų, kitos valiutos ar kitos nuosavybės, ir saugiai, siekdamas išvengti sunaikinimo, vagystės, apiplėšimo ar kitos ankstyvos apyvartos priežasties.

2. Priimtinos dalyvaujančios šalys užtikrina, kad iki grynųjų pinigų keitimo datos nebūtų jokios iš anksto pristatytų eurų banknotų ir monetų apyvartos.

3. Siekiant patikrinti iš anksto pristatytų eurų banknotų ir monetų buvimą ir susitarimus, pagal kuriuos priimtinos dalyvaujančios šalys vykdo išankstinį sub-pristatymą, priimtinos dalyvaujančios šalys suteikia savo būsimam Eurosistemos NCB teisę audituoti ir tikrinti jų patalpas.

4. Priimtinos dalyvaujančios šalys įsipareigoja mokėti baudas būsimam Eurosistemos NCB, jei priimtinos dalyvaujančios šalys nesilaiko pareigų, susijusių su išankstiniu pristatymu, įskaitant, be kita ko, iš anksto pristatytų banknotų išleidimą, arba išleidimą palengvinančius veiksmus, į apyvartą iki grynųjų pinigų keitimo datos, arba atsisakymą leisti auditą ar inspekcijas. Būsimas Eurosistemos NCB užtikrina, kad tokiems pažeidimams taikomos atitinkamai sutartinės ar įstatyminės baudos, mokėtinos proporcingai bet kokiai patirtai žalai. Būsimas Eurosistemos NCB netaiko tokių baudų jei atitinkama būsima dalyvaujanti valstybė narė nustatė reguliavimo sistemą, suteikiančią lygiavertį apsaugos lygį.

14 straipsnis

Sunaikinimo, praradimo, vagystės ir apiplėšimo rizika

Priimtinos dalyvaujančios šalys prisiima iš anksto pristatytų eurų banknotų ir monetų sunaikinimo, praradimo, vagystės ir apiplėšimo riziką nuo to momento, kai tokie banknotai ir monetas palieka būsimo Eurosistemos NCB saugyklą. Būsimas Eurosistemos NCB gali reikalauti, kad priimtinos dalyvaujančios šalys sumažintų šią riziką tinkamu draudimu ar arba kitomis tinka-

momis priemonėmis. Tačiau būsimas Eurosistemos NCB ir priimtina dalyvaujanti šalis susitaria, kad nepaisant tokio draudimo, taikomos 15 straipsnio nuostatos dėl nedelsiamo iš anksto pristatytų eurų banknotų ar monetų, kurie anksti patenka į apyvartą, debetavimo ir susijusių atlygio mokėjimų. Nepaisant to, kas išdėstyta pirmiau, būsimas Eurosistemos NCB ir priimtina dalyvaujanti šalis gali susitarti, kad būsimas Eurosistemos NCB rūpinsis praktinėmis priemonėmis, susijusiomis su eurų banknotų ir monetų transportavimu išankstinio pristatymo tikslais priimtinos dalyvaujančios šalies vardu ir jos rizika, arba, jei to reikalauja būsimas Eurosistemos NCB, būsimo Eurosistemos NCB rizika.

15 straipsnis

Debetavimas ir kreditavimas

1. Priimtinoms dalyvaujančioms šalims iš anksto pristatyti eurų banknotai ir monetas debetuojami tų dalyvaujančių šalių sąskaitose su jų būsimu Eurosistemos NCB jų nominaliąja verte, pagal šį „linijinį debetavimo modelį“: bendras iš anksto pristatytų eurų banknotų ir monetų kiekis debetuojamas trimis lygiais mokėjimais, Eurosistemos pirmos, ketvirtos ir penktos pagrindinės refinansavimo operacijos po grynųjų pinigų keitimo datos atsiskaitymo dieną.

2. Jeigu išankstinį pristatymą gavusios priimtinos dalyvaujančios šalies sąskaitoje su išankstinį pristatymą jai pateikusių būsimu Eurosistemos NCB nėra pakankamai lėšų sąskaitai debetuoti, kaip nurodyta 1 dalyje, priimtina dalyvaujanti šalis laikoma pažeidusia savo pareigą apmokėti už iš anksto pristatytus eurų banknotus ir monetas.

3. Priimtinoms dalyvaujančioms šalims grynųjų pinigų keitimo datą ar vėliau pristatyti eurų banknotai ir monetas debetuojami jų atitinkamose sąskaitose su būsimais Eurosistemos NCB pagal dabartinę Eurosistemos praktiką. Priimtinių dalyvaujančių šalių grynųjų pinigų keitimo datą ar vėliau grąžinti eurų banknotai ir monetas analogiškai kredituojami jų atitinkamose sąskaitose su būsimais Eurosistemos NCB.

4. Banknotai ir monetas paveldėta valiuta ir priimtinių dalyvaujančių šalių grąžinti kredituojami jų atitinkamose sąskaitose su būsimu Eurosistemos NCB pagal dabartinę Eurosistemos praktiką.

5. Jei eurų banknotai ir monetas patenka į apyvartą iki grynųjų pinigų keitimo datos, tokių banknotų ar monetų kiekis nedelsiant taikomas išankstinį pristatymą gavusiai priimtina dalyvaujančiai šaliai kaip užsienio valiuta. Visi tokie eurų banknotai įrašomi kaip esantys „apyvartoje“ Eurosistemos NCB, kuris juos pristatė būsimam Eurosistemos NCB išankstinio pristatymo tikslu, sąskaitose. Įrašas daromas nepriklausomai nuo priežasties, dėl kurios banknotai pateko į apyvartą iki grynųjų pinigų keitimo datos.

IV SKYRIUS

IŠANKSTINIS SUB-PRISTATYMAS

16 straipsnis

Sąlygos, taikomos eurų banknotų ir monetų pristatymui išankstinio sub-pristatymo tikslu

1. Išankstinis sub-pristatymas profesionalioms trečiosioms šalims neprasideda tol, kol neprasideda išankstinio pristatymo/išankstinio sub-pristatymo laikotarpis.
2. Prieš prasidedant bet kokiam išankstiniam sub-pristatymui, priimtina dalyvaujanti šalis ir profesionalios trečiosios šalys sudaro sutartinius susitarimus, kurie numato bent tokias sąlygas:
  - a) Išankstinis sub-pristatymas vyksta visiškai profesionalios trečiosios šalies rizika ir atsakomybe, ir jam taikomos visos sąlygos, dėl kurių susitarta pagal šias gaires.
  - b) Profesionaliai trečioji šalis praneša ECB per savo būsimą Euro-sistemos NCB apie visus iš anksto sub-pristatytus eurų banknotus ir monetas.
  - c) Profesionaliai trečioji šalis sandėliuoja iš anksto sub-pristatytus eurų banknotus ir monetas, kaip reikalaujama pagal 10 straipsnio a dalį, ir nedisponuoja jais iki grynųjų pinigų keitimo datos 00:00 val. (vietos laiku).
  - d) Profesionaliai trečioji šalis suteikia savo būsimam Euro-sistemos NCB teisę audituoti ir tikrinti jos patalpas siekiant patikrinti iš anksto sub-pristatytų eurų banknotų ir monetų buvimą.
  - e) Profesionaliai trečioji šalis pateikia ataskaitą būsimam Euro-sistemos NCB apie bendrą visų iš anksto sub-pristatytų eurų banknotų, kurie pateko į apyvartą iki grynųjų pinigų keitimo datos, kiekį (suskirstytą pagal nominalą), jei yra.
  - f) Profesionaliai trečioji šalis įsipareigoja mokėti baudas būsimam Euro-sistemos NCB tuo atveju, jei profesionaliai trečioji šalis įsipareigoja mokėti baudas būsimam Euro-sistemos NCB, jei profesionaliai trečioji šalis nesilaiko pareigų, susijusių su išankstiniu sub-pristatymu, įskaitant, be kita ko, c dalyje nurodytą pareigos pažeidimą arba atsisakymą leisti auditą ar inspekcijas, kaip nurodyta d dalyje. Tokiems pažeidimams taikomos atitinkamai sutartinės ar įstatyminės baudos, mokėtinės proporcingai bet kokiai patirtai žalai, tačiau ne mažiau kaip 10 procentų iš anksto sub-pristatyto kiekio. Būsimas Euro-sistemos NCB netaiko tokių baudų jei atitinkama būsimai dalyvaujanti valstybė narė nustatė reguliavimo sistemą, suteikiančią lygiavertį apsaugos lygį.

17 straipsnis

Plačiosios visuomenės išskyrimas

1. Būsimas Euro-sistemos NCB draudžia priimtinoms dalyvaujančioms šalims iš anksto sub-pristatyti eurų banknotus ir monetas plačiai visuomenei.
2. Šio straipsnio 1 dalis nedraudžia plačiai visuomenei pateikti komplektus pradedantiesiems, susidedančius iš nedidelių įvairaus nominalo eurų monetų kiekių, kaip gali nustatyti kompetentingos nacionalinės institucijos kai kuriose būsimoje dalyvaujančiose valstybėse narėse.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18 straipsnis

Patvirtinimas

Būsiami Euro-sistemos NCB ne vėliau kaip tris mėnesius iki išankstinio pristatymo/išankstinio sub-pristatymo laikotarpio pradžios, tačiau ne anksčiau, negu priimamas sprendimas dėl išlygos panaikinimo tokios valstybės narės atžvilgiu, perduoda ECB visas teisinės priemonės, kurias jų valstybės narės priėmė šių gairių atžvilgiu.

19 straipsnis

Eurų monetos

Rekomenduojama, kad būsiami Euro-sistemos NCB taikytų šių gairių nuostatas eurų monetoms, nebent pagal jų kompetentingų nacionalinių institucijų nustatytą sistemą numatyta kitaip.

20 straipsnis

Baigiamosios nuostatos

1. Šios gairės įsigalioja 2006 m. liepos 19 d.
2. Šios gairės skirtos dalyvaujančių valstybių narių NCB.

Pasirašyta Frankfurte prie Maino, 2006 m. liepos 14 d.

ECB valdančiosios tarybos vardu

ECB pirmininkas

Jean-Claude TRICHET